

PM Naturmiljö Haga 2:8, Frösundavik, Solna stad

Komplettering till granskningshandlingar

Innehåll

Bakgrund	1
Referenser	5

Bakgrund

Vid Haga 2:8, Frösundavik, Solna stad pågår ett detaljplanearbete där ny bebyggelse planeras. Calluna genomförde under hösten 2019 en naturvärdesinventering i området, vilken kompletterades under juni 2020 (Andersson 2020).

Under 2020 genomfördes samråd och det inkom ett antal yttranden med synpunkter på det planförslag som presenterades. Efter dessa yttranden har planförslaget omarbetats ytterligare, bland annat har den planerade kontorsbyggnaden reducerats i den del som i tidigare förslag skulle ha tagit viss naturmark i anspråk (Fig. 1).

I detta PM bedöms eventuell påverkan på naturmiljön utifrån det omarbetade planförslaget. Särskild ansträngning har lagts vid att bemöta de synpunkter/frågor gällande naturmiljö som väcktes på det tidigare planförslaget av Länsstyrelsen Stockholm och av Miljö- och byggnadsförvaltningen i Solna stad.

På uppdrag av:

Mengus

Kontaktperson: Björn Lindahl

Uppdraget:

Projektledare: Petter Andersson

Författare: Petter Andersson

Kvalitetssäkring: Mova Hebert

Callunas interna projektkod: PAN0070

Calluna AB:

Linköpings slott

582 28 Linköping

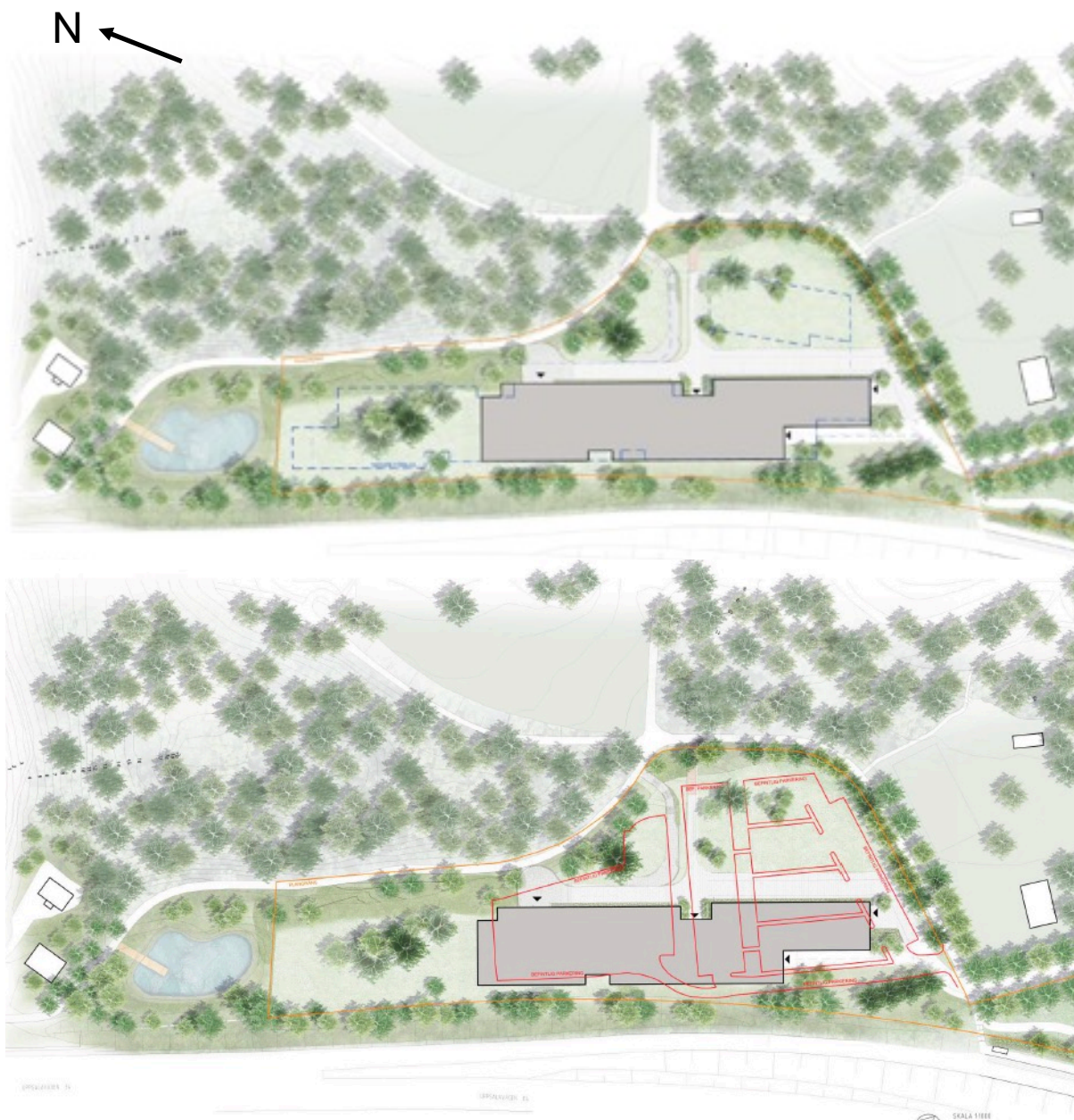
Org.nr: 556575-0675

Växel: +46 13-12 25 75

www.calluna.se

Rapporten citeras enligt följande: Andersson, P. (2021). *PM Naturmiljö Haga 2:8, Frösundavik, Solna stad. Komplettering till granskningshandlingar*. Calluna AB.

Foton: © Calluna AB om inget annat anges.

Figur 1. Figuren visar den planerade bebyggelsen (i grått) i Haga 2:8, Frösundavik. I den övre bilden syns även det tidigare förslaget (blå streckad linje). I den nedre bilden ses hur den föreslagna bebyggelsen är placerad i förhållande till den nuvarande grusade parkeringsytan. Notera att nordriktningen är ungefär åt vänster. Bilderna från Tengboms.

Det nya planförslaget och naturmiljön – kompletterande bedömningar

I det omarbetade planförslaget har den planerade kontorsbyggnaden minskat avsevärt gentemot det tidigare förslaget (Fig. 1). I det tidigare förslaget löpte byggnaden ut i en gräsmark

belägen mellan den befintliga grusade parkeringsytan och den dagvattendamm som ligger ca 70 meter norr om parkeringen. I det omarbetade förslaget har denna del av byggnaden tagits bort och dess gräns mot norr överensstämmer i stort med den grusade parkeringsytans nordgräns (Fig. 1).

I sitt yttrande på det planförslag som lades fram till samrådet 2020 skriver Länsstyrelsen följande:

”Miljökonsekvensbeskrivningen redovisar att exploateringen av markytan i planområdets norra del inte medför några betydande konsekvenser på grund av det låga naturvärdet och att det troligtvis inte saknas liknande miljöer i närområdet. Utifrån aktuellt underlag delar Länsstyrelsen inte denna bedömning. Länsstyrelsen ser en risk att planförslaget kan komma att påverka livsmiljöer och spridningsvägar negativt. Uppskattningsvis utgör åtminstone en tredjedel av planområdet ett område som kan anses vara naturmiljö med buskage och ängsblommor och där bl.a. en särskilt skyddsvärd ek finns utpekad.”

Det område som i Länsstyrelsens yttrande benäms som en *”naturmiljö med buskage och ängsblommor och där bl.a. en särskilt skyddsvärd ek finns utpekad”* är identiskt med naturvärdesobjekt 1, vilken avgränsades i den tidigare genomförda naturvärdesinventeringen (Andersson 2020). Detta område har dock aldrig varit föremål för någon exploatering (Fig. 1). Den yta som i det tidigare planförslagen riskerade att exploateras ligger strax norr om den grusade parkeringsytan och utgörs av en trivial gräsmark, vilken befinner sig i en igenväxningsfas med uppkommande lövsly. Enstaka klenare träd finns i området och man kan se stubbar av träd som avverkats tidigare och forslats bort (troligen almar som dött av almsjukan). Centralt i detta område är fält- och markskiktet stört, eventuellt orsakat av körning med fordon över gräsmarken i samband med tidigare rensningar av den dagvattendamm som är belägen strax norr om gräsmarken. Denna yta avgränsades inte som något naturvärde under naturvärdesinventeringen (Andersson 2020). I och med det omarbetade planförslaget så kommer ej heller denna yta att vara föremål för någon exploatering, vilket medför att den eventuella funktion som livsmiljö och spridningsväg som ändå kan finnas kommer att kunna bevaras och förstärkas.

Länsstyrelsen skriver vidare:

”Det framgår i naturvärdesinventeringen (Calluna 2019-2020) att skyddade fågelarter berörs. Vidare framgår i miljökonsekvensbeskrivningen att planområdet kan hysa livsmiljöer för fladdermöss samt att närliggande damm utgör reproduktionslokal för groddjur. Miljökonsekvensbeskrivningen innehåller dock ingen information om konsekvenser samt förslag till anpassningar och åtgärder för skyddade arter.”

Den skyddade fågelart som påträffades under naturvärdesinventering var svartvit flugsnappare *Ficedula hypoleuca*. Arten är rödlistad som Nära hotad (NT) enligt den senaste rödlistan (ArtDatabanken 2020). Vid naturvärdesinventeringen observerades en hane av arten sittande i en av de gamla lindarna i naturvärdesobjekt 3. Individens praktiserade den typiska jakttekniken hos flugsnappare, dvs att från en utskjutande gren göra utfall mot förbiflygande insekter. Efter att detta upprepats under några minuters tid flög fågeln med näbben full med insekter ner mot gårdsmiljön vid Annelunds herrgård (dvs utanför planområdet). Uppenbarligen fanns vid tidpunkten ett bo i det området, kanske i en uppsatt fågelholk, och naturvärdesobjekt 3 utgör således en födosöksmiljö inom ett flugsnapparrevir. Det är dock lätt att föreställa sig att arten även fortsättningsvis kommer att kunna utnyttja naturvärdesobjektet för födosöksändamål i och med att hela objektet kommer att bevaras. Det finns dessutom stor potential att arten kommer att få tillgång till nya födosöksmiljöer, eftersom en relativt stor del av den grusade parkeringsytan som inte bebyggs kommer att omvandlas till grönyta (Fig. 1) med förstärkningsåtgärder med inriktning mot att gynna insektsförekomster.

Vad gäller groddjur så finns det resultat från en inventering som gjordes 2016 som visar på förekomster av mindre vattensalamander *Lissotriton vulgaris* i dagvattendammen belägen norr om planområdet (Salomonsson 2016). Det är därför troligt att de naturmiljöer som finns inom planområdet kan utgöra födosöks- och/eller övervintringshabitat för mindre vattensalamander. Troligt är dock att arten inte kommer att påverkas negativt av detaljplanen, eftersom inga naturmiljöer kommer att försvinna. Tvärtom finns goda möjligheter att förstärka planområdets kvaliteter för groddjur, eftersom de förstärkningsåtgärder som planeras för planområdets grönytor syftar till att gynna insekter. Sådana åtgärder kan exempelvis omfatta att skapa blomrika ytor och att placera ut död ved. Denna typ av åtgärder gynnar även groddjur.

I nuläget saknas kunskap om i vilken utsträckning planområdet utnyttjas av fladdermöss. Dock genomförs under våren-försommaren 2021 en fladdermusinventering i området. I nuläget hänvisas till det arbetet och den rapport med bedömningar som resulterar därav.

När det gäller intrång i naturmiljöer skriver Länsstyrelsen:

"Bestämmelsen i 4 kap. 7 § MB innebär i princip att ingen ny bebyggelse bör förekomma i naturmiljöer. Det är heller inte möjligt att kompensera ett intrång med förstärkningar av grönytor inom andra delar av planområdet. Utifrån underlaget som presenteras, anser Länsstyrelsen att kommunen inte har visat att intrång i naturmiljö kan undvikas."

Det omarbetade planförslaget visar att inga intrång i naturmiljöer kommer att ske. Faktum är att förhållande mellan hårdgjorda ytor och grönytor minskar enligt det nya planförslaget.

Vidare skriver Länsstyrelsen i sitt yttrande:

"Naturvärdesinventeringen (Calluna 2019) har utförts i november vilket normalt sett inte är den biologiskt mest aktiva perioden. En kompletterande inventering bör därför göras. Det bör i planbeskrivningen framgå att kommunen har beaktat artskyddet vad gäller såväl groddjur, fladdermöss som fåglar samt att kommunen vidare har tagit ställning till om planförslaget riskerar att utlösa förbuden enligt artskyddsförordningen. Flera alléer berörs, bl.a. alléer som finns på parkeringen, vilka omnämns i planhandlingarna. Kommunen behöver ta ställning till huruvida övriga alléer som finns inom planområdet omfattas av det generella biotopskyddet och ifall dessa kan komma att påverkas på ett sådant sätt att förbudet enligt biotopskyddsbestämmelserna utlöses."

Det stämmer att naturvärdesinventeringen ursprungligen utfördes i november 2019. Dock gjordes en kompletterande inventering i juni 2020, då ett flertal ytterligare naturvärdsarter påträffades och några naturvärdesklassningar som tidigare hade preliminärbedömts kunde fastställas. Efter denna kompletterande inventering kompletterades rapporten med de nytillkomna artförekomsterna och naturvärdesklassningarna. I rapporten nämns även att de alléer som finns inom naturvärdesobjekt 2 och 3 omfattas av det generella biotopskyddet. De alléer som finns på själva parkeringsytan omfattas sannolikt inte av det generella biotopskyddet, eftersom de inte bör räknas som vuxna träd (> 30 år).

Slutligen, i yttrandet från Miljö- och byggnadsförvaltningen på Solna stad skriver Miljöövervakningsenheten avseende områdets funktion som spridningsmiljö:

"Planområdet är delvis redan taget i anspråk genom parkeringen, varför det kan tyckas ha begränsat värde för biologisk mångfald. Platsen för detaljplanen sammanfaller samtidigt med ett svagt nordsydligt spridningsstråk mellan Hagaområdet och Ulriksdalsområdet och även ett stråk i väst-östlig riktning, via Polska udden till Tivolihalvön och Norra Djurgården. Det svaga sambandet som planområdet är en del av skulle behöva förstärkas. MÖ bedömer att nuvarande planförslag innebär en viss försvagning och att framtida möjligheter till förstärkning"

inom planområdet begränsas. Landskapsanalysen har inte med dessa som spridningssamband, vilket beror på att de är så svaga att med de avståndskriterier som bestämts för analysen faller de inte ut. Det hindrar inte att vissa arter och individer ändå kan nyttja dessa, om än sporadiskt. MÖ betraktar dem som svaga spridningssamband.”

I det omarbetade planförslaget ökar förhållandet mellan grönyta och hårdgjord yta (Fig. 1). Detta borde skapa goda möjligheter att förstärka förutsättningarna för spridning inom planområdet. Dessutom kommer även förstärkningsåtgärder att genomföras i den svaga spridningslänken vid Brunnsviken norr om Frösundavik. Som helhet skulle detta förstärka hela områdets förutsättningar för spridning.

Referenser

- Andersson P (2020). *Naturvärdesinventering av Haga 2:8 vid Frösundavik, Solna stad, 2019–2020*. Calluna AB.
- ArtDatabanken (2020). *Rödlistade arter i Sverige 2020*. ArtDatabanken, SLU, Uppsala.
- Salomonsson J (2016). *Groddjur i Solna – inventering, spridningsvägar och förbättringsförslag*. Examensarbete, Institutionen för naturgeografi, Stockholms universitet.